

АНАБЕЛ

роман

На сестра ми

“Щом изгрее луна, все бленувам с тъга
за прекрасната Анабел Лий
и живея с мечта за таз нежна снага
на богинята Анабел Лий.”

Едгар Алан По, „Анабел Лий“

Тази история започва в таванския ми апартамент в Брюксел. Първият ми апартамент след поредицата от различни по размер и разположение стаи, предимно тавански (по който признак той е отново поредният в списъка), но най-първата, преди всички останали, беше в мазето със зарешетени прозорци, които гледаха към стена и следователно никога не се отваряха широко. Само колкото да влезе въздух. Тази стая имаше стълби, които водеха към друга, хубава, просторна и сравнително светла стая, чиито прозорци откриваха голяма, шумна и много дълга

улица. Любимата ми в Брюксел. В единия си край изглеждаше като булевард, а в другия, в който живеях аз, се стесняваше и ставаше по-уютна. И когато слънцето залязваше над нея (а през този период Брюксел виждаше сравнително често слънце), замиращата светлина така очудняваше сградите, че си мислех: ето това е светът, заключен в една улица.

Лъжа.

„Ето, светът, заключен в едно кръстовище“, и не „заключен“, а „сбран“ е израз, който винаги ме спохожда, когато се сетя за площад „Сан Жери“ с четирите барчета на ъглите си, зиме задимени и препълнени, лете с масите навън, оживени и различни, вечно същите и вечно различни, и винаги с музика, която е в синхрон с настроението ми. Години наред се срещаме там, винаги същите, винаги различни, как не ни омръзна, а и как ли би могло да ни – светът, сбран между четири ъгъла, четирите посоки, „Сан Жери“.

Тази история обаче не се случва в Брюксел. И нито започва, нито свършва тук. Нито аз съм главната ѝ героиня. Всъщност аз изобщо не участвам. И това явно изобщо не ми харесва, щом все търся начин да стигна до себе си, щом даже и началото промених. Три точки. Не. Една. Точка. Тази история започва на следващата страница.

Анабел упорито въртеше педалите на колелото през дъжда, едрите капки удряха косо светлосиния ѝ дъждобран, стичаха се по лицето ѝ, попиваха в прогизналите ѝ дънки. Не ѝ беше студено, но някак неприятно усещаше хладината на този дъжд, съчетана с остротата на утринния въздух. Някога тя обичаше дъжда, но в друга негова разновидност, в знойните летни дни, дъжд, който се изсипва все едно че Бог е разлял огромна кана с вода над земното си паство. Мокротата, която онзи дъжд носеше, също беше различна – живителна, радостна, чувствена дори. Анабел съвсем съзнателно и нарочно ѝ се отдаваше и преживяваше себе си като вакханка, която изпълнява древен езически ритуал. Онзи дъжд събуждаше в нея копнежност по мъжко присъствие, близко или анонимно, но във всички случаи категорично, страстно, обладаващо...

Единственото, което инстинктивно чувстваше като караше колелото, беше, че не бива да спира, за да не позволи на хладината, сковала тялото ѝ, да сграбчи и душата. Затова продължаваше да върти педалите през равнинния пейзаж. Белезникавият цвят на огромната шир се нарушаваше на места от първата дръзко надигнала се зеленина. Вятърни мелници допълваха гледката.

The windmills of your mind, припомни си тя познатия рефрен.

Анабел

Кратка биографична бележка

Анабел С., 32-годишна, е родена в малък европейски град. Завършва художествена гимназия, след което магистратура по публична администрация в столицата. На 25 г. започва работа в държавната администрация. В момента е директор на дирекция „Международни отношения“ в Министерството на държавната администрация. Неомъжена, живее с приятеля си Никола. Началото на повествованието съвпада с края на едноседмичния ѝ престой в Холандия във връзка с проект, на който е координатор.

-1-

Когато слезе на летището в Амстердам, усети леко свиване в стомаха. За миг ѝ се стори, че е déjà vu. Тринайсет години по-късно отново бе тук. Пое си дъх и мобилизира волята си за работа. Излезе от летището и си взе такси до хотела. Тясна сграда на пет етажа, залепена за други тесни сгради, типичен амстердамски хотел. Подаде личната си карта на обичайно любезната рецепционистка, изчака да я регистрира и тръгна към асансьора. Размина се с възрастен мъж и погледите им се срещнаха за момент. Тя забеляза наситено сивите му очи.

Хотелски тип апартамент, малък, но приятен. Това щеше да е домът ѝ през следващата седмица. Поредното ѝ хотелско жилище в поредицата от пътувания и проекти.

Дръпна завесите, за да пусне деня в правоъгълния хол. След дъжделивата белезникава утрин, небето бе чисто и слънчевата светлина безпрепятствено се сипеше върху свежо мокрия град.

До първата среща по проекта имаше два часа и половина. Горещата струя на душа ѝ поддейства успокояващо. Облече дънки и риза, и излезе.

Хотелът се намиреше в центъра в близост до музея на Ван Гог и Райксмузеум. Поколеба се за миг и тръгна в обратна на музеите посока, бавно и безцелно. През седмицата Амстердам бе почти като всеки друг град. Нямаше ги тълпите от туристи и във въздуха витаеше делничност.

Стори ѝ се обновен, но непроменен в същността си, сякаш вчера си бе тръгнала оттук. Очакваше да се вълнува, но вместо това бе спокойна. Може би обстоятелствата около заминаването ѝ бяха притъпили чувствителността ѝ. А може би обстоятелствата в живота ѝ през тези години я бяха откъснали дотолкова от онова минало в и преди Амстердам, че ѝ бе трудно да осъществи емоционален контакт с него. Безстрастно и безпристрастно вървеше сред декора на ранната си младост.

Видя масите на кафене край канала и седна на една от тях. Поръча си капучино. На съседната маса младеж и девойка си шушукаха и се смееха. Встрани от тях възрастна дама унесено гледаше водата.

Анабел извади мобилния си телефон и го включи. След полета не се бе сетила за него, което ѝ бе неприсъщо. Връзката с телефона и лаптопа ѝ бе по-силна, отколкото с повечето ѝ колеги. Шест пропуснати обаждания. Две от тях от Никола, едно от Ерика. Останалите номера не ѝ говореха нищо. Допи капучиното, стана и тръгна обратно към хотела.

Кафене „Космополитите“

Избраните щяха да бъдат поканени в Амстердам. Може би с това най-вече ме привлече конкурсът за есе на тема „Новият космополит“. Въпреки че винаги можех да отскоча до там през уикенда, което и бях правила неведнъж, открих нещо неслучайно в това да участвам в тази дискусия тъкмо там. Може би защото обмислях втория си роман и виждах действието да се развива в Амстердам. Може би участието ми в конкурса щеше да ме залее с нова вълна на вдъхновение.

Приблизително по това време шефката ми в Генерална дирекция „Информация и комуникации“ в Европейската комисия ми възложи да работя върху доклад за европейското гражданство. Започнах да мисля за Европа, гражданството, националното, космополитизма и връзката между тях. И връзката между тях и Амстердам.

В една обедна почивка връзката придоби образа на жена. Красива, спокойна, с трудноопределима националност, дистанцирана, магнетична, невъзмутима. Обядваше сама и въпреки че около нея имаше много общуващи помежду си хора, оставаше вгълбена в себе си и сякаш незабелязваща ги. Погледът ѝ премина през мен с една безпристрастност, в която нямаше нищо обидно, нищо лично. Ето я – моята героиня. Анабел.

Същия ден привечер създадох първия си блог.

-2-

Пристигна в Амстердам след кандидатстудентските изпити заедно с гаджето си Крис и приятелката си Ерика. Това бе първото ѝ самостоятелно пътуване. Отседнаха в хостел в стая за осем души. След като изчакаха дългата опашка, за да бъдат настанени, и оставиха багажа си, излязоха в града. Анабел попиваше всичко с жадни очи.

Почувства се свързана с града, с каналите, със сградите и най-вече с духа на освободеност и лекота.

На следващия ден по време на закуската в хостела разбра, че през летните месеци наемат хора срещу осигурено спане и двайсет гулдена на ден. Отиде при управителката и след разговора си с нея се обади на майка си и ѝ каза, че е в Амстердам и че ще остане за цялото лято. Отдалечи слушалката от ушите си, за да се предпази от пороя от думи, който се лееше от там. Когато стихна, я доближи отново, каза:

- Благодаря ти за разбирането и подкрепата, мамо - и затвори.

Ерика се опита да я разубеди, но нямаше смисъл.

- Трябва да го направя, разбери. Имам нужда да изживея тази свобода точно тук.

Крис се опита да ѝ предложи компанията си, но тя го целуна и измърка:

- Не, бибчо. Трябва да придружиш Ерика. Ще ти се обадя, когато се прибера.

Работеше по четири часа на ден. Купи си блок, бои и четки, и рисуваше с вдъхновение, което стигаше до настървение. В началото се заседяваше с часове

край каналите, в някоя градинка или парк и скицираше хората, пейзажа, някоя статуя. После започна да си намира модели в хостела. Не след дълго вече използваше като модели любовниците си – преминаващи мъже, с които завързваше лесни запознанства. След изтощението на сетивата, грабваше молив и лист, и нахвърляше щрихите на задоволената им плът. В края на двата месеца имаше дузина такива скици. На тях се виждаха кльоцави и закръглени мъжки задници, свити или самодоволно изправени пениси, контурите на мускулести и не толкова мускулести тела, някъде в профил или анфас. Те бяха своеобразна картинна хроника на сексуалния ѝ живот през тези месеци. По-късно Анабел нарече това лято сезонът на опитностите. Пострига си косата късо и сменяше цвета ѝ всяка седмица. Пушеше марихуана в малки задимени барчета в прегръдките на поредния мъж, преди да му се отдаде в хостела или в хотела му. Понякога, замаяни от тревата и алкохола, задоволяваха набързо глада на телата си в тъмен ъгъл на заведението, на улицата, на пейка в парка...

Веднъж бе с двама мъже, които я поканиха в апартамента си в скъп, луксозен хотел, подобен на този, в който бе отседнала сега. Пушиха хашиш и пиха шампанско на фона на сладен джаз. Гласовете им се приглушиха, погледите им ставаха все по-смели, ръцете - търсеци. Не след дълго единият небрежно разкопчаваше копчетата на деколтето ѝ... Тях не нарисува.

Пак тогава изживя и кратка връзка с жена. Джини беше двайсет и една годишна блондинка с плътен глас, небрежни широки дрехи и виолетови очи. Запознаха се в един от тези барове. Тя се целуваше с поредния мъж, когато атрактивно, средно високо момиче ги прекъсна и ѝ прошепна в ухото:

- Зарежи го този. Ще си прекараш по-добре с мен.

Анабел я изгледа шокирана, видя, че не се шегува, разсмя се и тръгна с нея.

Връзката им продължи една седмица. Прекарваха цялото време, след като приключеше работния ѝ ден, заедно. До деня, в който Джини трябваше да си тръгне. Не си бяха разменили координатите, в любовната замая не бяха стигнали до подобни тривиалности. Анабел ѝ обеща да я изпрати на летището, но не отиде. Вместо това се затвори в стаята си и дълго пуши.

Кафене „Космополитите“

Чай или кафе?

Това е първият ми блог. Виртуален дневник. Не ми е достатъчно. Виртуално кафене. Звучи по-добре. Някой беше казал, че „кафенето е катедралата на космополитизма“. Европейски ли е космополитизмът? Има ли географска принадлежност? Кое го определя? Академия за акредитация на космополити. Кой знае, може някой ден да се появи и такава. Конкурс за по- и най-космополит.

В това кафене ще споделям непринудено като на кафе и съвсем несистематично, идеите си за Европа, идентичността, гражданството и космополитизма. Моите гости сте вие. Добре дошли в Кафене „Космополитите“. Вашите гледни точки са точно толкова важни, за да го има това кафене. И за да бъде кафене, а не катедрала с един патриарх - опазил ме Господ! - чай или кафе?

-3-

Анабел се върна в стаята си, отново се преоблече и слезе в конферентната зала на хотела. С удоволствие констатира, че е малка. Големите зали, в които хората

се губеха, а това, което оставаше на първи план, бе дистанцията между тях, я караха да се чувства особено.

Всеки момент трябваше да се появи представителят на холандските партньори по проекта. Позна го с идването му - възрастният мъж, с когото се бе разминала във фоайето. Той приближи към нея с усмивка и ѝ подаде ръка:

- Анабел С.? Винсент Ван Гийън. Мисля, че се видяхме по-рано днес.

- Почти като художника – пое ръката му Анабел и се усмихна. – Приятно ми е.

- Да, почти. Но единствената ми връзка с изкуството е това, че съм ценител. Папките с информация за участниците са на рецепцията. Искате ли да ги вземем?

Скоро участниците в проекта започнаха да се събират и да заемат местата около подредените в правоъгълник маси.

Три. Осем. Десет. Точно толкова и трябваше да бъдат. Десет администратора на ръководни позиции в няколко европейски държави. Пет дена, три холандски града, пет институции.

Вече всички бяха заели местата си и насочили погледи към нея. Не беше трудно да установи, че е най-млада в групата. Усмихна се отработено:

- Казвам се Анабел С. и съм координатор на проекта, заради който сте тук. Можете да ме наричате Ана.

Анабел изпитваше винаги неприятно чувство, когато произнасяше името си. Не го харесваше. Звучеше ѝ твърде литературно и претенциозно. Майка ѝ го беше избрала по творбата на любимия ѝ писател Едгар Алън По „Анабел Лий“.

„Трябва ли цял живот да бъда белязана с увлечението на майка си?“ - питаше се Анабел. „Как е могла да ме кръсти на толкова трагична героиня, която умира млада?!“ Според нея бебетата трябваше да получават временни имена,

които при навършване на пълнолетие могат да сменят с други, избрани от тях. Разбира се, тя можеше да смени своето, но така и не го направи. Затова пък предпочиташе краткото Ана.

- Ще прекараме заедно тези няколко дни и ще се запознаем с опита на холандските ни колеги в обучението и мотивирането на служителите в държавната администрация. Програмата е в папките, които се намират пред вас, както и останалата информация, свързана с обучението. А сега ми позволете да ви представя домакина ни от холандска страна – г-н Винсент Ван Гийън.

Винсент направи кратка пауза, преди да започне, и погледът му обходи лицата на всички присъстващи.

- Изключително ми е приятно да ви приветствам с добре дошли в Холандия. Надявам се, че срещите, които сме организирали, ще ви бъдат полезни и ще изградят ясна представа у вас за опита на холандските ви колеги с мотивирането на персонала. Самият аз работих в течение на трийсет години като директор „Човешки ресурси“. След това започнах консултантска практика, която продължава до момента. А сега, преди да продължа с нещо като въведение към това, което ви предстои през следващите дни, бих искал всеки един от вас да се представи с няколко думи.

-4-

Анабел беше на пет, когато баща ѝ ѝ купи първия скицник и моливи. Излязоха на разходка в един съботен ден. Въздухът ухаеше на разпукани цветове и канела от набъбналите сладкиши, които се печеха в зачервените фурни на няколкото пекарни в града. Тя хрупаше един такъв сладкиш със стафиди, когато

стигнаха до голямата витрина на магазин за рисувателни пособия. Спря се пред нея и се загледа в кутиите с цветни моливи и бои. Баща ѝ забеляза прехласнатото ѝ изражение и отвори вратата пред нея. Пред малкото момиче с тежки черни опашки се разкри един друг свят, тя затвори очи и вдиша миризмата на терпентин, миризма, която по-късно щеше винаги да ѝ напомня за един друг период от живота ѝ.

- Искаш ли да ти купя нещо? – попита баща ѝ.

Тя го погледна невярващо и кимна. Посочи един блок, на чиято корица имаше репродукция на „Слънчогледите“ на Ван Гог, но тогава Анабел не знаеше това. Харесаха ѝ слънчогледите, така пълни, тежки и сияйни като питки. Баща ѝ поиска блока, акварелни бои и три молива. Момиченцето прегърна новите си съкровища, нетърпеливо да създаде първите си творения. Отидоха в парка и там тя направи неправдоподобен портрет на баща си, който можеше да засенчи доста пост-модернистични постижения. Същият портрет висеше в рамка в частния му кабинет. След този ден Анабел рисуваше с часове. Разливаше цветовете по листа, смесваше ги, омагьосана от резултата, и предпочиташе блока и боите пред игрите с връстниците си. Въпреки настояването на майка си да учи в езиково училище, тя в тайно съюзничество с баща си, подаде документите си и в училището по изкуства в съседния град, яви се на изпитите, и когато я приеха да учи живопис, се записа там. Това беше първият бунт срещу майката. Компенсацията за постигане на примирие бе, че се записа като частна ученичка в една езикова гимназия и обеща да има винаги високи оценки по другите два чужди езика, които изучаваше в училището.

На петнайсет години замина от дома си и заживя в общежитие, където четири години съквартирантка и съмишленик във всичките ѝ приумици и лудории бе Ерика.